

DE HAARVRIENDELIJKE KAPPER MASTEROPLEIDING

Door oprichtster
Haarvriendelijk.nl en het
netwerk voor
hoofdhuidspecialisten:
'De Haarvriendelijke Kapper'

HAARVRIENDELIJK@2018-2022 1

1

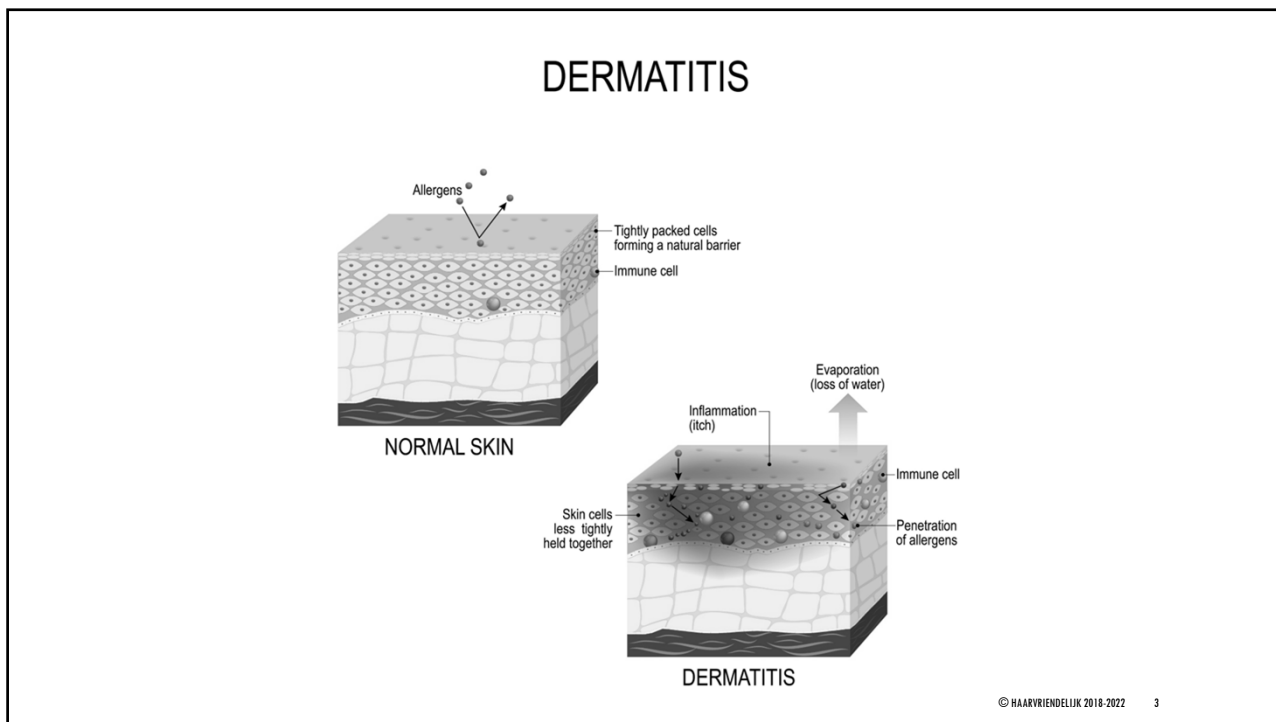
DISCLAIMER

De informatie op/in onze website/e-book/filmpjes/afbeeldingen is niet bedoeld als vervanging van diensten of informatie van getrainde (medisch-)professionals en/of zorgverlenende instanties, zoals (huis)artsen, medisch specialisten, spoedeisende hulpverlening, (acute) geestelijke gezondheidszorg, fysiotherapeuten en psychotherapeuten. De werking van de door ons gebruikte diagnose en therapie methoden als mede de door ons gegeven tips en adviezen zijn niet wetenschappelijk bewezen. Alle door ons gestelde (medische) claims en gestelde gezondheidsvoordelen berusten enkel en alleen op onze persoonlijke ervaring die we hebben gehad met onze cliënten in combinatie met deze diagnose en therapie methoden en of tips en adviezen.

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022

2

2

3

Eczeem is een chronische, erfelijke aandoening die telkens terugkomt

De precieze oorzaak en hoe eczeem ontstaat is niet bekend

Eczeem is niet te genezen maar wel te behandelen

Komt voor bij 5-15% van de kinderen en bij 1-3% van de volwassenen

The diagram compares 'Normal skin' and 'Damaged skin'. 'Normal skin' has a thick 'Stratum corneum' and 'Sebum' on the surface. It shows 'Allergens (mites / house dust)' and a 'Virus' on the surface. The layers are labeled: 'Stratum corneum', 'Granular cell layer', 'Spinous layer', and 'Basal layer'. 'Moisture' is shown at the bottom. 'Damaged skin' has a thinner 'Stratum corneum', allowing 'Allergens (mites / house dust)' and a 'Virus' to penetrate. The layers are labeled: 'Epidermis' and 'Dermis'. 'Moisture' is also shown at the bottom.

CONSTITUTIONNEEL ECZEEM

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022 4

4

CHRONISCHE HUIDAANDOENING

Constitutioneel eczeem is een chronische huidaandoening, die gepaard kan gaan met roodheid, zwellingen, vochtblaasjes, vochtafscheiding en kloven

Het belangrijkste verschijnsel is jeuk

De jeuk kan zo hevig zijn, dat het als gekmakend wordt ervaren

De huid is slecht in staat vocht vast te houden, waardoor deze vaak (extreem) droog is

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022

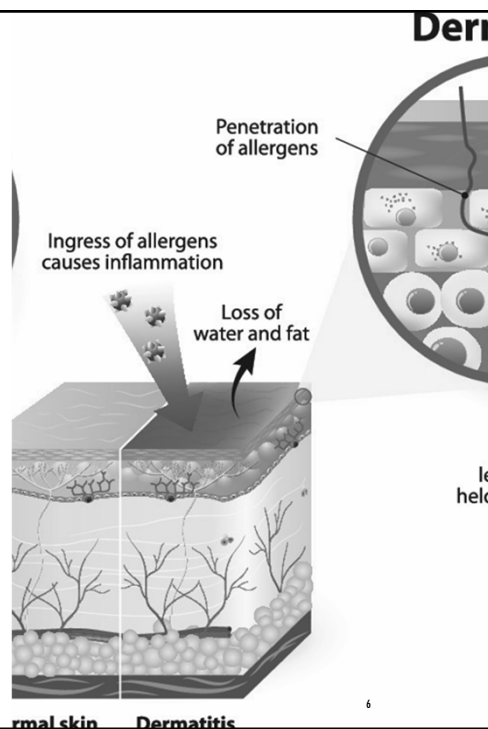

5

EEN OP EN NEER GAAND BELOOP

- Het eczeem heeft meestal van nature al een op en neer gaand beloop
- Ook reageert de huid van iemand met constitutioneel eczeem sneller en (over)gevoeliger op allerlei prikkels uit de omgeving, dan een gezonde huid met een intacte huidbarrière
- Het is het beste ervoor te zorgen dat het eczeem zo goed mogelijk behandeld wordt en zo weinig mogelijk met verergerende prikkels in aanraking komt
- Het is niet altijd duidelijk welke prikkels de klachten verergeren en bepaalde prikkels geven niet altijd dezelfde klachten op andere momenten

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022

6

WANNEER BEGINT HET?

Meestal 3 tot 4 maanden na de geboorte

De meeste kinderen hebben mild eczeem

Op de leeftijd van 15 jaar heeft ongeveer 80% van de patiënten geen eczeem meer

Risicofactoren voor terugkerend atopisch eczeem zijn:

Begin voor de leeftijd van 1 jaar, ernstig eczeem op jonge leeftijd en aanwezigheid van astma

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022 7

7

CONSTITUTIONEEL ECZEEM

- Constitutioneel eczeem verschijnt meestal bij zeer jonge kinderen, vaak al in het eerste levensjaar
- Maar eigenlijk kan de aandoening op iedere leeftijd voor het eerst optreden
- Ook op latere leeftijd kan iemand 'zomaar ineens' last van eczeem krijgen
- De aandoening kan gedurende enkele maanden klachten geven, maar deze kunnen ook jaren duren, perioden zonder klachten wisselen zich af met perioden waarin het eczeem ernstiger is
- Gewoonlijk blijft het eczeem gedurende enkele jaren bestaan om dan weer te verdwijnen, soms voor het verdere leven
- Er wordt dan gezegd dat die persoon 'over zijn eczeem is heen gegroeid'

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022

8

WAT ZIJN DE VOORUITZICHTEN?

Het beloop van constitutioneel eczeem kan sterk variëren

Van de kinderen die eczeem ontwikkelen voor de leeftijd van 18-24 maanden, verdwijnt het eczeem bij ongeveer 40% voor de leeftijd van zes jaar

Soms is het eczeem jarenlang verdwenen om weer op te spelen op jongvolwassen leeftijd

Tussen de 40 – 60 % van de mensen die als kind eczeem had heeft als volwassene nog steeds of opnieuw eczeem

Het eczeem kan dus blijven bestaan tot op volwassen leeftijd en pas afnemen na het 40-50ste jaar

Eczeem kan ook op volwassen leeftijd ontstaan

Een deel van de jonge kinderen met eczeem krijgt astma, het lijkt erop dat kinderen met een ernstig eczeem hier meer kans op hebben, ook is er een verhoogde kans op het krijgen van hooikoorts en voedingsallergie

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022

9

IS DAUWORM HETZELFDE ALS CONSTITUTIONEEL ECZEEM?

- Dauwworm komt voor bij baby's en is hetzelfde als constitutioneel eczeem
- Dauwworm begint meestal zo'n 1 tot 4 maanden na de geboorte
- Het is een rode, jeukende, vaak vochtige huiduitslag met blaasjes op het gezicht en tussen de hoofdhaaren
- Opvallend daarbij is dat het narcosekagegebied (neus-mond driehoek) bespaard blijft
- De aandoening gaat gepaard met veel jeuk, de baby probeert de jeuk te verminderen door wrijven, schuren en krabben
- Dit maakt het eczeem erger
- Baby's met dauwworm zijn vaak onrustig en huilen veel, ook 's nachts
- Dauwworm dient men te onderscheiden van een andere veel voorkomende huidaandoening bij baby's, namelijk berg (melkborstjes)
- Bij berg is er een verhoogde afscheiding van talg op de hoofdhuid waarop de huid met irritatie en ontsteking kan reageren, maar deze aandoening jeukt niet zoals dauwworm

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022

10

DE NAAM CONSTITUTIONEEL ECZEEM

De medische betekenis van constitutioneel is: 'door de lichaamsbouw bepaald' of 'ziekte die in het gestel ligt'

Het woord constitutioneel geeft aan dat het eczeem in aanleg aanwezig is, erfelijk bepaald

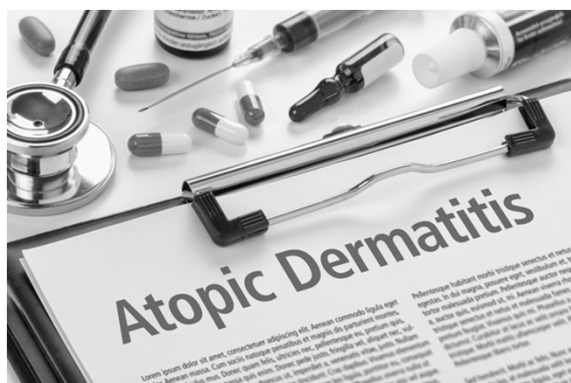
© HAARVRIENDELIJK 2018-2022

11

NAMEN ATOPISCH ECZEEM

Meerdere namen:

- Atopisch eczeem
- Constitutioneel eczeem
- Atopic dermatitis
- Dauwworm (bij baby's)
- Atopische dermatitis
- Neurodermitis

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022 12

12

ORZAAK CONSTITUTIONEEL ECZEEM

Bij deze ziekte spelen meerdere factoren een rol, maar de precieze oorzaak is nog niet bekend

Het hebben van een erfelijke aanleg voor het ontstaan van eczeem is een belangrijke factor

Iemand raakt deze erfelijke aanleg niet meer kwijt, net als oog-, haarkleur of lichaamsbouw

Omgevingsfactoren spelen wel een rol in het activeren van de aandoening

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022 13

13

ATOPISCHE CONSTITUTIE

Constitutioneel eczeem wordt tot de groep van de 'atopische' ziektebeelden (het atopiesyndroom) gerekend

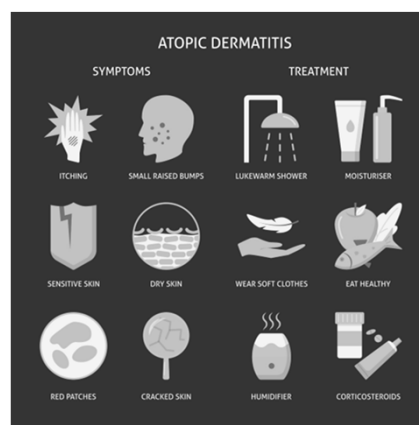
Een atopische constitutie is een erfelijke aanleg tot het kunnen ontwikkelen van allergische afweerstoffen en een allergische aandoening

Deze allergische aandoening kan constitutioneel eczeem zijn, maar ook astma, hooikoorts en/of voedselallergie

Van de Nederlandse bevolking heeft ongeveer 20% een atopische constitutie

Mensen met een atopische constitutie hebben een grotere kans om kinderen te krijgen die ook een atopische constitutie hebben

Deze kinderen hebben dus meer kans op het ontstaan van constitutioneel eczeem, astma, hooikoorts/allergische rinitis en voedselallergie

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022 14

14

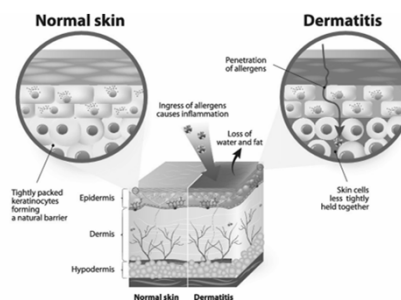
WAT IS ATOPISCH ECZEEM?

Atopisch eczeem, ook wel constitutioneel eczeem genoemd, is een veel voorkomende huidaandoening die behoort tot het atopiesyndroom

Bij dit syndroom ontstaan ontstekingsreacties in het lichaam als gevolg van een aanleg om overgevoelig te reageren op stoffen of prikkels uit de omgeving

Deze ontstekingsreacties kunnen zich in de huid uiten als atopisch eczeem, in de slijmvliezen van de neus en ogen als hooikoorts en in de luchtwegen als astma

Deze aanleg is erfelijk en kan in principe op iedere leeftijd voor het eerst tot uiting komen, meestal al snel na de geboorte in de vorm van eczeem/dauwworm

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022 15

15

CONSTITUTIONEEL ECZEEM

Constitutioneel eczeem is een niet-besmettelijke, chronische huidaandoening als gevolg van een ontstekingsreactie in de huid

Eczeem komt vaak voor als onderdeel van het atopiesyndroom, waarbij aanleg de belangrijkste factor is om dit te krijgen

Het atopiesyndroom staat voor een groep ziektes waarbij het afweersysteem een belangrijke rol speelt

Dit zijn hooikoorts, astma en voedingsallergie

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022

16

16

ONTSTEKINGSREACTIE

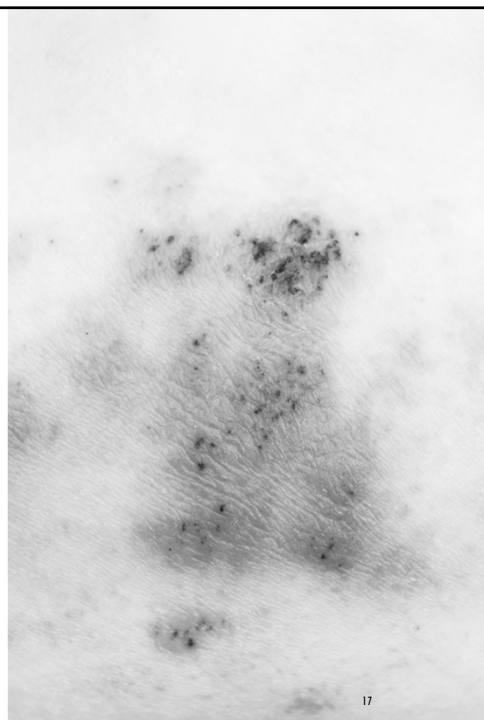
Door een overdreven reactie van het lichaam op bepaalde onschuldige stoffen, allergenen, ontstaat er een ontstekingsreactie in het lichaam

Die ontstekingsreactie kan zich uiten op verschillende plekken:

In de huid presenteert het zich als eczeem, in de slijmvliezen van neus en ogen presenteert de ontstekingsreactie zich als hooikoorts, in de luchtwegen als astma en in de slijmvliezen van het maagdarmkanaal als voedselallergie

Vaak wordt gezien dat binnen een familie bij meerdere personen eczeem, hooikoorts, astma en/of voedselallergie voorkomt

Ongeveer 20% van de Nederlandse bevolking heeft een atopische aanleg

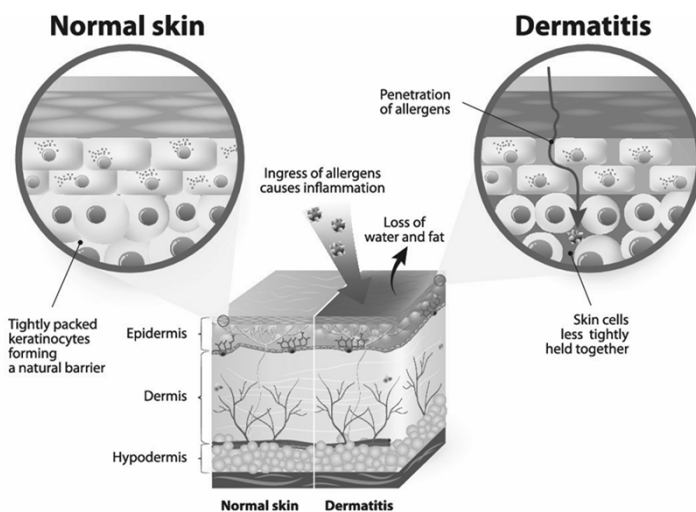

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022

17

17

ATOPIE

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022 18

18

ATOPISCH SYNDROOM

Van de Nederlandse bevolking heeft ongeveer 20 procent een atopische aanleg

Stoornis in het vasthouden van water in de huid

Huid is veel meer doorlaatbaar voor water

Ook meer doorlaatbaar voor andere stoffen

Hyperreactiviteit van de huid: Reageren op veel prikkels

Jeuk is een typisch kenmerk

Genezen gaat ook gepaard met jeuk

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022

19

19

ATOPISCH ECZEEM

Atopisch eczeem is een veel voorkomende ontstekingsziekte van de huid met een geschatte prevalentie van 3% bij volwassenen en tot 25% bij kinderen in de westerse wereld

Ernstige jeuk is het belangrijkste en meest hinderlijke symptoom voor de meeste mensen en dit kan leiden tot een ziektegerelateerde verminderde kwaliteit van leven

Patiënten met atopisch eczeem vertonen vaak ook andere atopische kenmerken zoals (voedsel)allergieën, hooikoorts en astma

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022

20

20

IS CONSTITUTIONEEL ECZEEM BESMETTELIJK?

Eczeem is niet besmettelijk, er is dus geen risico op besmetting

Iemand kan het dus niet van iemand anders krijgen of zelf iemand anders besmetten door bijvoorbeeld aanraking van de huid of door zwemmen in hetzelfde zwembad

Als het eczeem verkeerd wordt behandeld, dan kunnen de blaasjes geïnfecteerd raken met bacteriën die wel besmettelijk kunnen zijn

Dan ziet eczeem er echter niet meer uit als gewoon eczeem en heeft iemand er veel last van

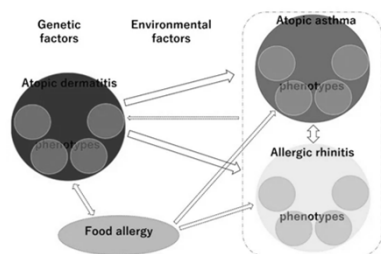
Het is dan raadzaam deze huid niet te behandelen maar de klant door te sturen naar de huisarts

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022 21

21

IS CONSTITUTIONEEL ECZEEM ERFELIJK?

Het merendeel van de mensen met constitutioneel eczeem heeft een atopische constitutie

Dat is een erfelijke aanleg tot het ontwikkelen van een atopische aandoening, zoals constitutioneel eczeem, astma, hooikoorts en voedselallergie

Volgens schattingen heeft 20% van de Nederlanders een atopische constitutie

Mensen met deze constitutie hebben een grotere kans om kinderen te krijgen die ook een atopische constitutie hebben

Dat wil niet zeggen dat die constitutie ook daadwerkelijk tot allergische aandoeningen leidt

Het kind kan constitutioneel eczeem krijgen, of hooikoorts, of astma, of voedselallergie of een combinatie daarvan

Maar het kan ook heel goed zijn dat het kind helemaal geen klachten krijgt

Omdat meerdere factoren een rol spelen is het niet te voorspellen

<https://www.mdpi.com/2227-9067/8/11/1067/htm>

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022 22

22

ERFELIJKE FACTOR

- De erfelijke factor is niet de enige factor die een rol speelt bij het ontwikkelen van allergische aandoeningen
- Heeft men de erfelijke aanleg voor een atopische constitutie, dan zal die tijdens het leven niet meer veranderen of kwijtraken
- Andere factoren kunnen het ontstaan van de aandoening wel gunstig beïnvloeden, zodat iemand wel de erfelijke aanleg kan hebben en toch geen eczeem (of een andere allergische aandoening) krijgt
- Wanneer beide ouders een atopische constitutie hebben, is de kans op een kind met een atopische constitutie 40 tot 80%
- Heeft één van beide ouders een atopische constitutie, dan is die kans 10 tot 40%
- Let wel, het hebben van een atopische constitutie hoeft niet te betekenen dat het kind daadwerkelijk eczeem krijgt
- Dit heeft te maken met omgevingsfactoren of de aanleg een rol gaat spelen

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022 23

23

VOORKOMEN DAT KINDEREN ECZEEM KRIJGEN

Wanneer één of beide ouders een atopische constitutie hebben, kan er moeilijk worden voorkomen dat de aanleg om eczeem, astma of hooikoorts te krijgen wordt doorgegeven

Of de kinderen daadwerkelijk een allergische aandoening ontwikkelen, hangt ook van andere factoren af

De belangrijkste maatregelen die vooral in de eerste 1000 dagen belangrijk zijn:

- ✓ Niet roken (tijdens zwangerschap en borstvoeding) en het kind niet blootstellen aan tabaksrook
- ✓ De huid van baby's en kinderen in een goede conditie houden door deze in te vetten heeft een preventief (voorkomend) effect
- ✓ Het op voorhand nemen van maatregelen zoals huisstofmijtvrij maken van het huis, het wegdoen van huisdieren en/of het houden van een dieet is niet bewezen helpend

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022 24

24

INVLOED VAN ALLERGIE OP HET ONTSTAAN VAN CONSTITUTIONEEL ECZEEM

Volwassenen en kinderen met constitutioneel eczeem hebben vaak een (over)gevoelige huid die sneller dan een normale huid door allerlei prikkels uit de omgeving beschadigt, zoals door een droge lucht tijdens vriesweer of door zeep of water

Deze huid is hyperreactief en reageert overgevoelig op veel prikkels

Dit is geen allergie, maar blootstelling aan dergelijke prikkels kan het eczeem wel verergeren

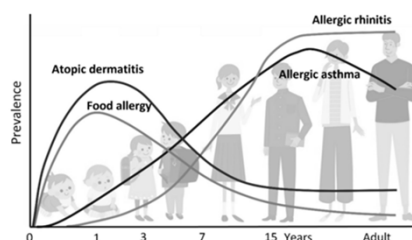
Omdat de barrière in de huid bij atopisch eczeem niet intact is zal er sneller allergie ontstaan, bijvoorbeeld voor ingrediënten in haarverf

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022 25

25

INHALATIE-, VOEDSEL- EN CONTACTALLERGENEN.

- Inhalatieallergenen komen het lichaam binnen met de ingeademde lucht. Zij maken contact met de slijmvliezen van de luchtwegen. Het kan hier gaan om bijvoorbeeld huisstofmijt, pollen en huidschilfers van katten, honden en andere huisdieren
- Voedselallergenen komen het lichaam binnen via de voeding: zij maken contact met de slijmvliezen van het maag-darmstelsel
- Contactallergenen vormen een aparte groep; zij maken contact met de huid. Het kan hier gaan om bijvoorbeeld nikkel dat in een horloge of oorbel zit, maar ook om allergenen in cosmetica
- Deze allergenen komen met het lichaam in contact via de huid, men spreekt dan ook van contactallergie of -eczeem
- Het onderliggende reactiemechanisme is anders dan bij een voedselallergie of een inhalatieallergie

<https://www.mdpi.com/2227-9067/8/11/1067/htm>

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022 26

26

LEVENSTIJL EN CONSTITUTIONEEL ECZEEM

Naast erfelijke factoren kunnen ook andere factoren van invloed op het eczeem zijn

Mensen met constitutioneel eczeem hebben in aanleg al een droge huid

Omdat de huid een andere vetsamenstelling heeft, verdampt er meer vocht uit de huid waardoor deze nog droger wordt: De huidbarrière is niet intact

Hierdoor vermindert de beschermingsfunctie van de huid en kunnen irriterende stoffen en micro-organismen de huid gemakkelijker van buitenaf binnendringen

Zodoende verergert het bestaande eczeem of ontstaat eczeem in een rustige eczeemhuid

Water en zeep drogen de huid verder uit, douchen geeft dus uitdroging van de huid

Ook een droge omgevingslucht, bijvoorbeeld door centrale verwarming of airconditioning, droogt de huid uit

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022

27

27

IRRITATIE VAN DE HUID

Slecht geventileerde en rokerige ruimtes kunnen irritatie van de huid veroorzaken

Een actieve eczeemhuid is warm van de ontsteking in de huid, wanneer de omgevingstemperatuur dan ook warm is kan de huid niet afkoelen en ontstaat meer irritatie en jeuk

Transpireren, bijvoorbeeld na het sporten, geeft extra klachten omdat in transpiratievocht zouten zitten en deze zouten de al beschadigde huid irriteren

Synthetische, niet ademende kleding verergert het transpireren

Sommige kledingweefsels, bijvoorbeeld wol, kunnen de huid irriteren

Strakke kleding, schurende naden of merkjes in kleding kunnen de huid eveneens irriteren

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022 28

28

SPANNINGEN

Spanningen en stress – of deze nu positief of negatief zijn – door bijvoorbeeld een examen of spanningen op het werk of thuis, kunnen invloed hebben op het eczeem en ook op iemands algehele lichamelijke en geestelijke conditie

Stress heeft een effect op het immuunsysteem, ook op het immuunsysteem in de huid: Deze is bij mensen met atopisch eczeem sneller getriggerd dan bij een gezonde huid

Bij kinderen kunnen dat bijvoorbeeld ook verjaardagen, Sinterklaas of andere spannende gebeurtenissen zijn

Hormonen, stress, alcohol en roken kunnen eczeem verergeren

© HAARVRIENDELIJK 2018-2022 29

29

Einde van deze video

- Ga nu verder met de gedeelde bronnen in dit hoofdstuk
- Lees de presentatie en de samenvatting nog eens door
- Vervolg daarna de training met het volgende hoofdstuk
- Schrijf eventuele vragen direct op en maak de (tussen)toets
- Succes!

© 2018-2022 HAARVRIENDELIJK

30

30